

Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija

WWW.LU.LV/VDKKOMISIJA

ZIŅAS

Sākums > Ziņas

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Jura Augusta Eglīša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisija
19.04.2017

LPSR iekšlietu ministra, čekista Jura Augusta Eglīša biogrāfiskās ziņas no Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva PA-15500. fonda, 2. apraksta, 6822. lietas apkopojusi LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas priekšsēdētāja vietniece juridiskās zinātnes jautājumos Dr. iur. Kristīne Jarinovska.

Apskats *.pdf datnes veidā pieejams šeit. Plašāka informācija - Kristīne Jarinovska, +37129777788.

Augusta Eglīša Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)[1] Centrālās Komitejas (CK) nomenklatūras kadru personas lieta[2] neietver informāciju par Augusta Eglīša dzimšanas datumu, un šādas ziņas nav sniegtas arī citos autoritatīvos biogrāfiskos apskatos, kas pamatojas uz Padomju Savienības Komunistiskajā partijā (PSKP)[3] biedru personas lietās pieejamo informāciju[4]. Ievērojot minēto, nācās izmantot Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīvā pieejamos dokumentus attiecīgās dzimšanas datu precizēšanai. Rezultātā konstatēti daži papildus datu personas lietā minētajai informācijai.

Juris[5] Augusts Eglītis (Eglītis[6]), Pētera dēls, ir dzimis 1896. gada 9.[7] (pēc jaunā stila 21.) novembrī Vidzemes guberņas Valmieras apriņķa Mazstraupes (*Malo-Roop*) muižā[8]. *Malo-Roop*[9] kā dzimšanas vieta norādīta gan 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā[10], gan arī 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā[11]. Atbilstoši prasītajam 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā Eglītis precizējis, ka dzimšanas vieta attiecīgā dokumenta aizpildīšanas brīdī ir Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) Cēsu apriņķa Mazstraupe.[12] Savukārt 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā dzimšanas vieta atspoguļota, saliekot kopā vēsturisko un dokumenta sagatavošanas brīdī aktuālo situāciju, proti, norādīts, ka dzimis "LPSR Valmieras apriņķa *Malo-Roop* (Mazstraupē)"[13]. Augusts Eglītis bija kristīts 1896. gada 24. novembrī Straupes evaņģēliski luteriskajā baznīcā.[14] Viņa krustvecāki bija kurpnieki Juris Prauliņš[15] un [Jānis][16] Zīdels, kā arī jaunava Rozālija Šulca[17], acimredzot, neprecēta Augsta Eglīša mātes radniece.[18]

Savā 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā Augusts Eglītis norādījis, ka ir latvietis, ka viņa vecāki bijuši strādnieki, kuru pamatnodarbošanās gan pirms, gan pēc "Oktobra revolūcijas" esot bijusi lauksaimniecība. Atbildot uz jautājumu par paša un vecāku nodarbi, nekustamā īpašuma tiesībām un darbaspēka algošanu "pirms 1940. gada jūnija", Eglītis atkārtoti minējis, ka vecāki nodarbojušies ar lauksaimniecību, tomēr nevienam nav piederējis nekustamais īpašums. 1946. gada 7. marta autobiogrāfijā Eglītis min, ka viņa ģimene esot laukstrādnieki.[19] 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā precizēts, ka vecāki strādājuši kā algotņi lauksaimniecības darbus "pie dažādiem Baltijas baroniem".[20] Savukārt baznīcas grāmatas ieraksts par Augusta Eglīša dzimšanu un kristībām ļauj secināt, ka vecāki, iespējams, bijuši muižas kalpotāji.[21] Ievērojot minēto, kā arī to, ka Eglītis 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādījis, ka brīdī, proti, 1914. gada oktobrī, kad kļuva par PSKP biedru, viņš bijis strādnieks un ka kopējais darba stāžs attiecīgajā nodarbē esot seši gadi,[22] norādes par vecāku nodarbi ir kritiski vērtējamas, salīdzinot ar citviet pieejamo informāciju. Diemžēl personas lietā iekļautie raksturojumi, nesniedz papildus ziņas par vecākiem, bet gan tikai atspoguļo iespaidu, ko radījušas Augusta Eglīša sniegtās ziņas. Piemēram, 1945. gada 22. novembra raksturojumā norādīts, ka Eglīša vecāki bijuši zemnieki algāžņi[23], bet raksturojumā par Augustu Eglīti kā LPSR iekšlietu tautas komisāru norādīts, ka Eglīša darbs līdz dienestam Krievijas Impērijas armijā līdzinājies viņa vecāku darbam.[24]

LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā pieejamā informācija par Augusta Eglīša vecākiem ir ļoti skopa. Vispārīgi minēta viņu nodarbe, kā arī tas, ka tēvs – Pēteris Eglītis, Pētera dēls[25] – miris 1935. gadā, bet māte – 1937. gadā.[26] Tikai no baznīcas grāmatas noskaidrojams, ka Augusta Eglīša māte ir Anna Eglīte (dzimusi Šulca).[27] Informācijas skopumu daļēji paskaidro apstākļi, ka, spriežot pēc personas lietā pieejamās informācijas, Augusts Eglītis no 1915. gada, kad bija iesaukts Krievijas Impērijas armijas kara dienestā,[28] līdz 1940. gada, kad atgriezās Latvijas teritorijā, lai nodrošinātu Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (PSRS) okupācijas varas īstenošanu[29], neesot attīcis savus vecākus, tātad arī neesot piedalījies viņu apbērišanā. Ja pieņem, ka presē pieejamā informācija attiecināma uz Eglīša krusttēvu Juri Prauliņu, tad arī viņa apbērišanā viņš neesot ņēmis dalību.[30]

LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā ir salīdzinoši skopi dati par Augusta Eglīša bērnību. Minēts, ka no 1906. līdz 1909. gadam Eglītis gājis ganos, kā pats norāda pie "pelēkajiem baroniem"[31] Rīgas apriņķa Siguldas pagastā. 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā gan ir precizēts, ka ziemā viņš ir mācījies skolā, bet vasarā gājis ganos.[32] Nekas konkrētāks par skolas gaitām nav minēts. Par skolas gaitām uzzinām, piemēram, no raksta, kas iekļauts LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā un kas publicēts 1946. gada 20. janvārī laikrakstā *Советская Латвия* (*Sovetskaja Latvija*)[33]. Minētajā rakstā un tā tulkojumā, ko publicēja vēlāk *Спeca*, minēts, ka Augusts Eglītis pabeidzis vienu klasi pagasta skolā un divas klases draudzēs skolā.[34] Savukārt citos autoritatīvos biogrāfiskos apskatos, kas pamatojas uz PSKP biedru personas lietās pieejamo informāciju, minēts, ka Augusts Eglītis beidzis trīs klases lauku skolā Zēgevolde (tagad Sigulda) Rīgas apriņķī.[35]

No 1909. līdz 1915. gadam Augusts Eglītis strādājis par melnstrādnieku kņaza Nikolaja Kropotkina[36] muižā Zēgevolde[37], kā personas lapā paskaidro – Rīgas apriņķa Siguldas pagastā.[38]

Atbildot uz 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā uzdoto jautājumu par PSKP biedra statusu, stāžu un uzņemšanas vietu, norādījis, ka kļuvis par PSKP biedru 1914. gada oktobrī (partijas biedra kartes Nr. 3380323) un ka viņu uzņēmusi Latvijas Sociāldemokrātijas Vīdienes organizācija,[39] ko *Padomju Jaunatne* tēlaini raksturo:

"Sarkanā Vīdiena...Sarkanā Valmiera...Šie vārdi ir gandrīz nešķirami, un tos vairāku gadu desmitus varēja dzirdēt no dažādu sociālo grupu pārstāvjiem. Vieni tos izrunāja ar siltumu un lepnumu, citi – ar bezspēcīgu naidu un bailēm."[40]

Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva PA-15500. fonda, 2. apraksta, 6822. lietas 8. lp.

LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā iekļautais raksts, kas publicēts 1946. gada 20. janvārī laikrakstā *Советская Латвия* (*Sovetskaja Latvija*)[41] un kura tulkojums latviešu valodā publicēts *Цīņā* 1946. gada 31. janvārī,[42] sniedz savdabīgu, tēlainu stāstu par pievēršanos boļševiku idejām, kas vai nu iegūta, intervējot Eglīti, vai arī radīta, izmantojot personas lietā esošās autobiogrāfijas un papildinot tās ar izdomājumiem:

"Rudens zelts klāja Siguldas augstos uzkalnus. Pa šaurām taciņām virs Gaujas stāvā krasta jaunatne devas uz Velna alu, kas atradās tieši virs upes kraujas. Lūk, jau redzama alas tumšā ieeja, virs kuras rēgojas mīkstā smilšakmeņi rupji izcirstais velna galvas attēls — sūnu un ķērpju apaudzis.

Un pēkšņi uz alas sliekšņa izaug cilvēka stāvs. Melns apmetnis, melna, dziļi uzmaukta cepure, zem kuras jautri, draudzīgi smaida acis. Kas tad tas?

Nepazīstamais aicina puišus atpūsties un parunāties. Viņš runā par to, kas toreiz visvairāk satrauc jaunatni — par tikko sākušos imperiālistisko karu, par to, kādus labumus gūst no šī kara patvaldība un kapitālisti, par strādnieku un zemnieku bēdīgo stāvokli. Katrs viņa vārds atrod pateicīgu ausni, ir atbilde uz tām šaubām, kuras klusībā satrauc katru jaunekli — sarunu dalībnieku.

Šī satikšanās nebija nejaušība. Tās iniciatori, — Augusta vecākie draugi, jau iepriekš zināja, ka pie Velna alas viņi atradīs b. Ratnieku[43], boļševistiskās pagrīdes organizācijas pārstāvi, kas darbojās Vidzemē.

Tad nāca vēl cita sastapšanās. Un kad 1915. gadā[44] 15. maijā vecās Siguldas pils drupās noorganizēja slepenu sanākumi jaunieši, kam bija jāaiziet uz fronti, Augusts Eglītis, jaunais boļševiku partijas biedrs, ir jau jaunatnes atzītais vadonis.

Karš vērsās plašumā. Arī Augustu aizdzina frontē. Bet kā aizmugurē, tā arī frontē viņš turpināja kalpot tai lietai, kurai bija sevi veltījis. Nevienan vien biedram atver acis viņa sarunas — pārliecinātā, kvēlā boļševika runas. Viņa patiesais vārds iespiežas sirdīs. Aug tādu cilvēku skaits, kas jūt līdz partijai.[45]

Vēlāk šo laiku Augusts Eglītis raksturojis, kā dalību no 1914. līdz 1917. gadam "revolucionārā kustībā" un darbību pagrīdē, par ko gan nav bijis represēts.[46]

1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā atbilstoši lūgtajam par darbību PSKP Eglītis precizējis, ka nav bijis "pretpartijas grupējums" un to starpā, kas svārstījušies par "partijas līnijas īstenošanu". Turpat arī norādīja, ka nav bijis nevienā citā partijā — arī ne personas lapā tieši minētajās kā "Sociāldemokrātu, Nacionālā apvienība, Kristīgā apvienība, Demokrātiskais Centrs, [Latvijas] Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku" partija. Raksturojums, kas sniegts par Augustu Eglīti kā LPSR iekšlietu tautas komisāru, minēts, ka Eglītis kopš 1914. gada bijis "sociāldemokrātu (boļševiku) partijā".[47] Tāpat nav bijis biedrs "SSS [Strādnieks, sports un sargs — paramilitārā Latviešu sociāldemokrātiskās strādnieku partijas jaunatnes organizācija], Aizsargos, Pērkoņkrustā, studentu korporācijās, jauniešu un [citās] organizācijās".[48]

Vadošo kadru uzskaites personas lapā, papildinājumā kadru uzskaites personas lapai un izziņās sniegtās ziņas par laiku no 1915. līdz 1944. gadam jāskata kopsakarā ar 1946. gada 7. marta un 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijās izklāstīto, kas, ievērojot apgalvotā par minēto laika posmu pamatojošo dokumentu iztrūkumu, sniedz salīdzinoši detalizētāku un vieglāk izsekojamu informāciju.

Atbilstoši 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minētajam Augusts Eglītis no 1915. gada līdz 1917. gadam dienēja Petrogradā (Pēterburgā) un Carskoje Selo kā kareivis, tālāk personas lapā precizēts, ka bijis jefreitors[49], Krievijas Impērijas armijā.[50] 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā Eglītis precizē, ka 1915. gada 7. augustā bija iesaistīts kara dienestā sakarā ar mobilizāciju un nosūtīts uz Krasnoje Selo, vēlāk uz Petrogradu jaunkareivju apmācību Rezerves elektrotehniskajā bataljonā. 1915. gada rudenī bija nosūtīts uz Rezerves elektrotehniskā bataljona 2. telegrāfu un telefonu rotu, kur pabeidzis uzraugu klasi — *instruktorus*. 1916. gadā komandēts par sakaru instruktoru telefonistu apmācībai uz Rezerves smagās artilērijas divizona 1. rezerves smagās artilērijas brigādes 2. batereju (Carskoje Selo). Pēc Februāra revolūcijas Augustu Eglīti pārcēla uz jaunizveidoto 1. atsevišķās smagās artilērijas batereju "T" divizionu[51] (Carskoje Selo), kur Eglīti esot "sasniegusi Lielā Oktobra sociālistiskā revolūcija"[52] Šajā laikā Eglītis bijis batereju komitejas priekšsēdētājs.

Atbilstoši 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minētajam Augusts Eglītis no 1917. gada līdz 1920. gadam bija sakaru priekšnieks.[53] Tālāk personas lapā precizēts, ka Eglītis bijis sakaru priekšnieks no 1917. līdz 1918. gadam[54], tad par politiskais komisārs un kara komisārs. Norādīts, ka dienesta vieta attiecīgajā laika periodā bija Petrogradas sarkangvardu vienība, 1. latviešu sarkangvardu vienība un Sarkanās armijas artilērijas daļas[55], attiecīgi Petrograda un Carskoje Selo, Austrumu un Dienvidaustrumu frontes.[56] Precizējot informāciju, norādīts, ka Augusts Eglītis piedalījies Krievijas pilsoņu kara kaujās Pulkovas augstienē, Austrumu un Dienvidaustrumu frontē.[57] Pēc piecu gadu dienesta Sarkanajā armijā Eglītis uzdienēja līdz divīzijas komisāram[58].[59]

1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā Augusts Eglītis sniedz precīzāku un salīdzinoši pārskatāmāku stāstījumu par laika posmu no 1917. līdz 1920. gadam. No autobiogrāfijas izriet, ka pēc Krievijas pagaidu valdības ministru prezidenta Aleksandra Kerenska (1881–1970) dotās pavēles ieņemt Petrogradu un ģenerāļa Pjotra Krasnova (1869–1947) vadībā sāktās virzības uz Petrogradu divīzijas komiteja komandēja Augustu Eglīti par sakaru priekšnieku 1. Petrogradas sarkangvardu vienībā[60], ar ko kopā Eglītis piedalījies kaujās Pulkovskas augstienēs pie Petrogradas. Pēc kaujām vienība atgriezās Petrogradā un Augustu Eglīti 1917. gada decembrī nosūtīja "uz savu daļu"[61], ar ko bija jānodod uz Rostovu pie Donas pret "baltajiem", tomēr nosūtījuma vieta nebija sasniegta, jo "baltie" bija ieņēmuši Rostovu pie Donas, tāpēc Eglīša divizons devās uz Kursku. 1918. gada sākumā caur Kursu uz fronti devās 1. latviešu sarkangvardes vienība[62], kur viņš pārgāja kā sakaru priekšnieks un devās uz Austrumu fronti, kur piedalījās kaujās kopā ar vienību līdz 1919. gadam. Vienības atlikums bija pārcelts uz Saratovu, lai papildinātu tur atrodošos latviešu pulku. Šajā laikā tur esot formētas artilērijas daļas. Rezultātā Augustu Eglīti pārcēla par sakaru priekšnieku uz atsevišķo smagās artilērijas bateriju "S" divizionā. Vasaras vidū Eglīti armijas politiskā daļa atsauc un iecēla par kara komisāru atsevišķā (pozīciju) baterijā, no kuras pēc dažiem mēnešiem viņu pārcēla par kara komisāru uz artilērijas divizionu un 1920. gada sākumā par kara komisāru Atsevišķajā artilērijas divizionā *Arisak*[63] (*Arisaka*).

Atbilstoši 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minētajam Augusts Eglītis no 1920. gada aprīlī līdz 1922. gada jūnijā bija Viskrievijas Ārkārtas komisijas cīņai ar kontrrevolūciju, spekulāciju un sabotāžu (čēkas) sevišķās (militārās pretzilūkošanas) daļas dežurējošais komandants un komandants Kaukāza frontē. No 1922. gada jūnija līdz 1924. gada jūlijam bija Aizkaukāza Ārkārtas komisijas (čēkas) dežurējošais komandants un komandants Tiflīsā (tagad Tbilisi). No 1924. gada jūlija līdz 1927. gada novembrim Augusts Eglītis bija komandanta palīgs, atbildīgais dežurants un priekšnieka vietnieks Aizkaukāza un Gruzijas Ārkārtas komisijas feldjēgeru[64] daļā Tiflīsā (attiecīgi Aizkaukāza Padomju Federatīvā Sociālistiskā Republika (PFSR) un Gruzijas Padomju Sociālistiskā Republika (PSR), lai gan 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādīta tikai Gruzijas PSR).[65]

Minētais laika posms daudz precīzāk raksturots 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā. Atbilstoši tur minētajam 1920. gada marta beigās Augustu Eglīti komandēja uz Donas karaspēka sevišķo daļu, kur viņš pildīja dežurējošā komandanta pienākumus. Tad Eglīti pārcēla uz Kaukāza frontes sevišķo daļu (Rostovā pie Donas), bet pēc dažām nedēļām viņu jau nosūtīja uz 11. armijas sevišķo daļu (Baku), kur viņš strādāja līdz 1921. gadam, kad Augustu Eglīti pārcēla uz 1. Kaukāza korpasa sevišķo daļu. 1922. gadā Eglītis bija pārcelts uz XI armijas sevišķo daļu (Tiflīsā), kur līdz 1923. gadam pildīja dežurējošā komandanta pienākumus. Tad Eglīti norīkoja darbam Aizkaukāza čēkā, bet 1924. gadā viņu pārcēla uz Aizkaukāza un Gruzijas čeku, kur strādāja par komandanta palīgu, atbildīgo dežurantu un feldjēgeru[66] daļas priekšnieka vietnieku līdz 1927. gadam.

Vienlaicīgi laika posmā no 1924. līdz 1927. gadam Augusts Eglītis mācījies Tiflīsas politehniskā institūta strādnieku fakultātē[67], ko organizēja, lai dotu formālu pamatu studijām augstskolā zemniekiem un strādniekiem, kam nav bijusi iespēja iegūt atbilstošu vidējo izglītību. Lai nodrošinātu strādnieku fakultāšu efektivitāti, to beidzējus parasti norīkoja studijām augstskolā. Acīmredzot, minētais bijis par pamatu, kādēļ no 1927. gada novembra līdz 1930. gada septembrim Augusts Eglītis studēja Nikolaja Tolmačova[68] Kara politiskajā akadēmijā

(Leņingrada),[69] kas bija padota Strādnieku un zemnieku Sarkanās Armijas Politiskajai pārvaldei[70] un ko beidzot ieguva augstāko kara izglītību. Latvijas Republikas presē akadēmija 1926. gadā, gadu pirms Eglīša studiju sākuma, raksturota sekojoši:

"Šinīs dienās noticis kara-politiskās akadēmijas (tā nes Tolmačeva vārdu) izlaidums. To pēc 4 gadīga kursa pabeigusi 48 klausītāji. Tie bija izlasīti ar īpaši lieliniecisku noskaņotību. Tikai trīs no viņiem sarkanarmijā bija iestājušies 1920. gadā, kamēr pārējie 15 jau Kerenska laikā bija dienējuši sarkanarmijā un citi 30 iestājušies sarkanarmijas rindās 1928.–19. gados.

Akadēmijā tie izgājuši nevien politisku propagandistu kursu, bet zināmu militarteorētisku sagatavošanu." [71]

Presē atspoguļoto priekšstatu par sevišķu atlasīti apstiprina arī Augusta Eglīša 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā, kur norādīts, ka Lavrentijs Berija personiski esot rekomendējis Eglīti mācībām Nikolaja Tolmačova Kara politiskajā akadēmijā.[72] Ja pirms Augusta Eglīša studiju sākuma Latvijas Republikas presē par akadēmiju sniegtas ziņas saistītas ar zemo studiju kvalitāti un uzsvāru uz politisko izglītību,[73] tad 1930. gadā, kad Eglīša studijas pabeigtas, presē jau vērojama piesardzīga attieksme, informējot ne tikai par tās publicēto un publicēšanai sagatavoto literatūru[74], bet arī par kārtējiem beidzējiem un ar to saistītajiem draudiem[75]. 1930. gadā Eglītis pabeidzis Vispārējo karaspēka (*Общевойсковой*) fakultāti ar pirmo kategoriju, kļūstot par divīzijas kara komisāru.[76] Ievērojams, ka 1945. gada 22. novembra raksturojumā atšķirībā no personas lapā minētā, ka, pabeidzot Nikolaja Tolmačova Kara politisko akadēmiju ir iegūta augstākā militārā izglītība, norādīts, ka Augustam Eglītim ir vidējā izglītība. [77] Līdzīgs apgalvojums pausts arī raksturojumā, kas sniegta par LPSR iekšlietu tautas komisāru.[78] Personas lietā nav informācijas, kas skaidrotu atšķirības iegūtās izglītības novērtējumā. Iespējams, ka iemesls atšķirībām iegūtās izglītības novērtējumā saistīts ar laika apjomu, kas pavadīts mācībās Tiflises politehniskā institūta Strādnieku fakultātē un Nikolaja Tolmačova Kara politiskajā akadēmijā. Abos gadījumos tas ir bijis mazāks nekā formāli nepieciešams.

Atbilstoši 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minētajam Augusts Eglītis no 1930. gada septembra līdz 1931. gada decembrim bija 21. 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā Augusts Eglītis papildina ziņas, kas sniegtas dienu iepriekš aizpildītajā kadru uzskaites personas lapā, norādot, ka uzreiz pēc studiju beigšanas Nikolaja Tolmačova Kara politiskajā akadēmijā viņu komandē uz Apvienoto valsts politisko pārvaldi Maskavā, no kurienes nosūtīts uz Novosibirsku. Bijis Permas strādnieku divīzijas sevišķās (militārās pretizlūkošanas) daļes priekšnieks Novosibirskā. Sekojošās izmaiņas karjerā Augusts Eglītis skaidro ar to, ka attiecīgajā laikā Apvienotajai valsts politikajai pārvaldei bija nodotas milicijas struktūras, un Eglītim bija speciālā sagatavotība.[79] Vadošo kadru uzskaites personas lapā minēts, ka no 1931. gada decembra līdz 1937. gada jūlijam Eglītis bija Rietumsibirijas apgabala, Rietumu apgabala un Saratovas apgabala milicijas pārvaldes politiskās nodaļas priekšnieks attiecīgi Novosibirskā, Smolenskā un Saratovā.[80] 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā ir detalizēta informācija. Rietumsibirijas apgabala milicijas pārvaldes politiskās nodaļas priekšnieka amatu Eglītis pildīja līdz 1933. gadam, tad Rietumu apriņķa milicijas pārvaldes politiskās nodaļas priekšnieka amatu – līdz 1934. gadam, kad viņu pārcēla par Saratovas apgabala milicijas pārvaldes politiskās nodaļas priekšnieku, kur viņš strādāja līdz 1937. gadam.[81] 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka no 1937. gada jūlijā[82] līdz 1938. gada janvārim Augusts Eglītis pildīja Saratovas apgabala milicijas ceļu daļes priekšnieka un milicijas pārvaldes priekšnieka vietnieka amatu Saratovā.[83] Savukārt dienu vēlāk rakstīta autobiogrāfija precizē, ka 1937. gada jūlijā Eglītis bija iecelts par priekšnieku milicijas ceļu daļā uz Rjazana-Ūrālu dzelzceļa[84] un par priekšnieka vietnieku Saratovas apriņķa pārvaldes milicijā.[85]

Lielais terors skāra arī Augustu Eglīti, tomēr atšķirībā no citiem latviešiem viņš iztika tikai ar apcietinājumu un atrašanos ieslodzījumā no 1938. gada janvāra līdz 1939. gada novembrim Saratovā. 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā Eglītis to raksturo šādi. 1938. gada sākumā viņu atbrīvojuši no darba čekai padotajā milicijā sakarā ar turpmāku neiespējamību viņu izmantot it kā par viņa sakariem ar "tautas ienaidniekiem", kādēļ viņu vēlāk arī apcietināja un, turot ieslodzījumā, esot veikuši atbilstošu lietas izmeklēšanu. 1939. gada 5. novembrī Augustu Eglīti atbrīvoja un nosūtīja uz Maskavu ar slēdzienu, ko veica Iekšlietu tautas komisariāta Saratovas apriņķa pārvalde un kas bijis adresēts Lavrentijam Berijam. Autobiogrāfijā citēta slēdziena daļa:

"Eglīti sauca [pie atbildības] nepamatoti, viņa lietu vairākkārtīgi pārtrauca, orgānos izmantot var utt." [86]

1940. gada 5. martā Augustu Eglīti atjaunoja "orgānos" un iecēla par priekšnieka vietnieku milicijas ceļu daļā Gorkijas (tagad Nižņijnovgoroda) dzelzceļā.[87]

Atbilstoši 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minētajam Augusts Eglītis no 1939. gada novembra līdz 1944. gada martam bija milicijas ceļu daļes priekšnieka vietnieks un priekšnieks uz Gorkijas un Amūras dzelzceļa, vēlāk rezervists, atrodoties Gorkijā un Svobodnijā (Amūras apgabals).[88] Dienu vēlāk rakstītajā autobiogrāfijā norādīts, ka 1940. gada martā viņu iecēla par milicijas ceļu daļes priekšnieka vietnieku uz Gorkijas dzelzceļa, bet jau augustā Eglīti komandēja uz milicijas ceļu daļu uz Latvijas dzelzceļa. 1941. gada augustā pēc evakuācijas Eglītis atgriezās iepriekšējā amatā uz Gorkijas dzelzceļa. 1943. gada februārī[89] viņu komandēja uz milicijas ceļu daļu Amūras dzelzceļā, kur strādāja līdz 1944. gada 20. februārim.[90] 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minēts, ka Eglītis nav piedalījies partizānu kustībā.[91]

1944. gada 7. aprīļa raksturojumā, kas seko izziņai un kas sniegts, pamatojoties uz PSRS Iekšlietu tautas komisariāta Galvenās strādnieku-zemnieku milicijas pārvaldes Transporta milicijas pārvaldes priekšnieka Pjotra Buņina, Sergeja deļa 1943. gada 15. marta raksturojumu, norādīts, ka Eglītis, strādājot "ceļu milicijas orgānos", parādīja sevi kā "dziļdomīgs, nopietns vadītājs". Viņa vadībā Gorkijas dzelzceļa līnijā atklātas liela apmēra laupīšanas un slepkavības, apjomīgā skaitā arestēti noziedznieki un dezertieri. Turpat minēts, ka "pārbaude" pabeigta, tālāk norādīts par atbrīvošanu no darba "milicijas orgānos" sakarā ar "pensionēšanos", 1938. gada jūnijā Iekšlietu tautas komisariāta veikto arestu, atbrīvošanu no ieslodzījuma sakarā ar nozieguma sastāva neesību 1939. gada novembrī un atsākot dienestu 1940. gada martā milicijas struktūrās. [92]

Personas lietā pieejams salīdzinoši īss 1944. gada 6. maija raksturojums, ko parakstīja LKP CK sekretārs K. Ozoliņš, kur minēti Augusta Eglīša pamatdati par dzimšanu, partijas stāžu, tautību, izglītību, minot, ka pabeigta Kara politiskā akadēmija, un norādi par ilgstošu karjeru vadošajā darbā Iekšlietu tautas komisariātā. No visas karjeras uzsvērts, ka Eglītis veica milicijas ceļu daļas uz Latvijas dzelzceļa priekšnieka amatu līdz evakuācijai un ka darbā pierādīja sevi kā spējīgu, enerģisku un zinošu savu darbu strādnieku. Minēts arī, ka 1943. gadā par sekmīgu valdības uzdevuma izpildi Eglītis apbalvots ar Goda Zīmes ordeni[93]. [94] Minētais raksturojums sagatavots, acimredzot, pamatojoties uz LPSR Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru daļes priekšnieka O. Augusta parakstītu raksturojumu, kas sagatavots Eglīša virzībai par LPSR Iekšlietu tautas komisāru.[95] Arī 1945. gada 22. novembra raksturojums izceļ laiku no 1940. līdz 1941. gadam, kad Eglītis pildīja PSRS Iekšlietu tautas komisariāta ceļu daļas uz Latvijas dzelzceļa priekšnieka amatu, atkārtotot iepriekšējos raksturojumos apgalvoto, ka šajā laikā Eglītis sevi esot parādījis kā "spējīgs, enerģisks un iniciatīvas bagāts darbinieks". [96]

Atbilstoši papildinājumam kadru uzskaites personas lapai Augusts Eglītis kļūst par LPSR Iekšlietu tautas komisāru 1944. gada martā, tomēr, spriežot pēc oficiālās publikācijas formāli iecelšana notikusi 1944. gada 22. augustā.[97] Iecelšanas laiks personas lietā, acimredzot, skaitīts no izziņā, kas sagatavota par Augusta Eglīša iecelšanu LPSR Iekšlietu tautas komisāru, minētajiem dokumentiem: PSRS Iekšlietu tautas komisariāta 1944. gada 24. marta pavēle Nr. 423 un PSKP CK 1944. gada 25. marta protokols Nr. 237. 24. marts turpat minēts arī kā datums, kad sāks darbs attiecīgajā amatā.[98] Papildinājumā kadru uzskaites personas lapā kā apstiprināšanas pamats minēts PSKP CK 1944. gada 31. martā lemtais un LKP CK biroja 1944. gada 10. aprīļa protokols Nr. 70.[99] Atbilstoši PSRS Tautas Komisāru Padomes 1945. gada 9. jūlija nolēmumam Nr. 1663 Eglītim piešķirta ģenerālmajora dienesta pakāpe.[100] 1946. gadā, ievērojot komisariātu pārveidi par ministriju, Augusts Eglītis kļūst par LPSR Iekšlietu ministru.[101]

1945. gada 22. novembra raksturojumā, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par PSRS Augstākās Padomes deputātu un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, līdzās vispārīgai informācijai par pamatdatiem ir salīdzinoši lakonisks karjeras raksturojums. Norādīts, ka Eglītis, sākot ar 1920. gadu, nepārtraukti

strādā čekas struktūrās (Viskrievijas Ārkārtas komisija cīņai ar kontrrevolūciju, spekulāciju un sabotāžu, Apvienotā valsts politiskā pārvalde, Iekšlietu tautas komisariāts) Baku, Tiflisā, Ļeņingradā, Novosibirskā un Saratovā. Atsevišķi minēts laiks no 1940. līdz 1941. gadam, kad Eglītis pildīja PSRS Iekšlietu tautas komisariāta milicijas ceļu daļas uz Latvijas dzelzceļa priekšnieka amatu, kā arī teikts, ka "Tēvijas kara laikā" Eglītis bija priekšnieka vietnieks PSRS Iekšlietu tautas komisariāta milicijas ceļu daļās uz Gorkijas un Amūras dzelzceļiem, bet 1944. gadā Eglīti iecēla par LPSR Iekšlietu tautas komisāru. Raksturojot paveikto LPSR Iekšlietu tautas komisāra amatā, norādīts, ka viņš esot

"veicis lielu darbu, organizējot un atjaunojot padomju varas orgānus, cīnoties par Latvijas teritorijas attīrīšanu no ienaidniekiem un pretpadomju elementiem un iedibinot revolucionāro kārtību"[102]"[103].

Turpat norādīts, ka saņemtie apbalvojumi – Ļeņina ordenis[104], divi *Sarkanā Karoga* ordeni[105], *Goda Zīmes* ordenis un medaļa *Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.—1945. g.*[106] saņemts par nevainojamam darbu un speciālo valdības uzdevumu izpildi. Raksturojumā arī iekļauta norāde, ka Eglītis "republikas partijas organizācijā" izpelnījies autoritāti un ka LKP CK uzdevumā viņš uzstājās publiski ar priekšlasījumiem par politiskām tēmām. Tobrīd ir LKP CK biroja locekļa kandidāts.[107]

Raksturojums par LPSR Iekšlietu tautas komisāru ir saturiski līdzīgs. Līdzās pamatdatiem uzsvērts, ka Eglītis "ieroci rokā piedalījās padomju varas iekarošanā, bet pēc tam turpināja dalību pilsoņu karā". Pēc pilsoņu kara beigām Eglītis esot ieņēmis dažādus amatus čekas struktūrās un ieguldījis "visu savu spēku cīņai pret kontrrevolūciju un revolucionārās kārtības iedibināšanā". Atkārtota informācija par Augusta Eglīša darbu laikā no 1940. līdz 1941. gadam Latvijas teritorijā. Savukārt, raksturojot darbu LPSR Iekšlietu tautas komisāra amatā, norādīts, ka viņš

"kopā ar operatīvo grupu, sekojot Sarkanās Armijas daļu virzībai, atbrīvojot Padomju Latvijas teritoriju, veica lielu darbu, organizējot un atjaunojot padomju varas orgānus un nodrošinot revolucionāro kārtību".

Uzskaitīti apbalvojumi un norādīta saistība ar šo apbalvojumu sekmēm darbā. Secinot teikts:

"Eglītis lojāls un aktīvs komunistiskās partijas biedrs un padomju varas, vērtīgs čekists."[108]

Personas lietai pievienoti vairāki izgriezumi no avīzēm, kas saistīti ar to, ka 1946. gadā Augustu Eglīti virzīja par PSRS Augstākās Padomes Tautību Padomes deputātu no Jēkabpils vēlēšanu apgabala. Divas identiskas vispārīga satura publikācijas par Augustu Eglīti kā attiecīgo deputāta kandidātu ar bildi sniedz pamatdatus par dzimšanas gadu, vietu un izcelsmi, partijas stāžu un revolucionāro pagātni. Attiecībā uz karjeru norādīts, ka līdz ar pilsoņu kara beigām Eglītis ir strādājis PSRS Iekšlietu tautas komisariāta struktūrās, tieši neuzsverot čekistisko pagātni. Minēts aktuālais amats – LPSR Iekšlietu tautas komisārs un saņemtie apbalvojumi.[109] Tāpat pievienots izvērstis raksts, kas publicēts 1946. gada 20. janvārī laikrakstā *Советская Латвия* (*Sovetskaja Latvija*)[110] un kura tulkojums latviešu valodā publicēts 1946. gada 31. janvārī laikrakstā *Спгя*. [111] Līdzās jau minētajai tēlainai aprakstītajai informācijai rakstā iekļauts visai detalizēts Iekšlietu tautas komisariāta lomas PSRS un katra konkrēta cilvēka dzīvē apraksts. Vietā neliels citāts:

"IeTK. Ne katrs zina, cik liela nozīme ir šiem četriem burtiem. Pēc būtības nav tādas nozares valsts iekšējā dzīvē, ar kuru tā vai citādi nesaskartos šā komisariāta darbinieki.

Vērtīgi un uzmanīgi sarga mūsu valsts robežas slavenie robežsargi. IeTK milicija nodrošina mūsu tautai mierīgo darbu un īpašuma neaizskārumu. IeTK ugunsdzēsēju daļas sarga no uguns pilsoņu sociālistisko un personīgo īpašumu.

Ik dienas, ik uz soļa saduramies ar IeTK darbinieku darbu. Pacietīgi un klusi šie cilvēki dara savu darbu mūsu labā, mūsu sociālistiskās dzimtenes labā. Viņi uztur kārtību pilsētā un transportā. Viņi regulē automobiļu satiksmi uz ceļiem. Viņi vada šoseju, ceļu un tiltu taisīšanu, kā arī seko, lai tie būtu kārtībā.

Cilvēks, kas griežas milicijā pēc pases, kas reģistrē Dzimtsarakstu birojā dzimšanu, laulību vai nāves gadījumu, visur sastopas ar IeTK darbiniekiem. Plānotājs, inženieris, zinātnieks, vēsturnieks, cēlājs, arhitekts un citi, kas strādā, atjaunojot zemi pēc kara, izmanto materiālus, kurus rūpīgi savāc un glabā IeTK archīva darbinieki.

Bet viss šis milzīgais, sazarotais aparāts, kas aptver visdažādākās dzīves nozares Latvijas PSR, visa šā aparāta pārvalde koncentrēta tautas komisāra Augusta Eglīša rokās."[112]

Ievērojams, ka 1946. gada 1. februārī publicētais citas autore raksts *Padomju Jaunatnē* par Augustu Eglīti īsumā atkārtō šo rakstu gan saturiski, gan strukturāli, beigās pievienojot informāciju par Iekšlietu tautas komisariātu.[113] Personas lietā pieejams apraksts par Augustu Eglīti bez paraksta un datuma.[114] kura izklāsta stils atgādina rakstu, ko vēlāk publicējis K. Slavina laikrakstos *Советская Латвия* (*Sovetskaja Latvija*) un *Спгя*. Iespējams, ka minētais apraksts ir melnraksts, kas vai nu iesniegts apstiprināšanai pirms publikācijas vai arī sagatavots kā paraugs publikācijai. Tāpat nav izslēgts, ka bijusi sagatavota publiska runa, kas attiecīgi derēja gan priekšlasījumam, gan arī vēlāk sagatavotajam rakstam. To daļēji apliecina, piemēram, 1946. gada 26. janvāra laikraksta *Спгя* raksts, kas atspoguļo deputātu uzrunas:

"Kad b. Eglītis sāk runāt, es redzu, ka vairākas māmuļas atsedz no galvām biezos vilnas lakatus u paliecas uz priekšu. Visi cenšas nepalaid nevienu vārdu nedzirdētu.

Biedrs Eglītis stāsta par savu sūro un trūcīgo bērnības gaitu, par pusedža kalpa likteni pie Siguldas muižas kņaza Kropotkina. Un kad viņš sāk runāt par tautas atbrīvošanas cīņu, par boļševiku partiju un padomju iekārtu, kuŗa devusi iespēju arī viņam iegūt augstāko izglītību un kļūt par valsts darbinieku, Augusta Eglīša balss kļūst skaļāka un acis iedegas prieka dzirkstis."[115]

1946. gada 22. oktobra raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, par LPSR Iekšlietu ministriju Augustu Eglīti sniedz ne tikai pamatdatus, priekšstatu, ka karjera, kas sāka čekā 1920. gadā un kas turpinās LPSR Iekšlietu ministra amatā, ir bijusi saturiski vienotā struktūrā, un iepriekšējo sasniegumu īsu raksturojumu, bet arī izsaka nopietnu kritiku. Norādīts:

"Tomēr LPSR Iekšlietu ministrija ne vienmēr savlaicīgi reaģē uz ienaidnieku elementu pretpadomju izpaušmēm, vāji vada darbu, lai nodrošinātu [Iekšlietu ministrijas] darbinieku disciplīnu, bet virknē gadījumu izpaužas liberālists attiecībā uz disciplīnas pārkāpumiem. Nepietiekami nodarbojas ar jauno kadru politiskā līmeņa palielināšanu un darba kvalifikāciju, sevišķi apriņķos."[116]

Neskatoties uz izteikto kritiku, secināts, ka "partijas organizācijā" Eglītis "baudot autoritāti". Tobrīd viņš ir LKP CK biroja kandidāta loceklis un kopš 1946. gada kļuvis par PSRS Augstākās Padomes deputātu.[117] Personas lietā nākamajā raksturojumā, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, par LPSR Iekšlietu ministru Jāni Eglīti un kas saturiski ir līdzīgs iepriekš minētajam, iztrūkstot kritikai par LPSR Iekšlietu ministriju.[118]

Laika posmā no 1943. līdz 1949. gadam Eglītim piešķirti vairāki apbalvojumi par valdības uzdevumu veiksmīgu izpildi, no tiem jau minētie – ordenis *Goda Zīme* (1943. gada 30. septembris), divi *Sarkanā Karoga* ordeni (1944. gada 3. novembrī un 1945. gada 31. maijā), Ļeņina ordenis (1945. gada 12. maijā), medaļa *Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.—1945. g.* (1945) –, kā arī neminētie – I pakāpes Lielā Tēvijas kara ordenis (1946. gada 31. maijā par panākumiem rūpniecības, lauksaimniecības, zinātnes, kultūras un mākslas attīstībā)[119][120], medaļa *Par varonīgu darbu*, jubilejas medaļa *Padomju Armijas un Flotes 30 gadi* (1948), *Sarkanā Karoga* ordeni (1949. gada 24. augustā par speciālo valdības uzdevumu izpildi)[121][122][123] 1950. gada 20. jūlijā Eglītis saņemis arī Darba *Sarkanā Karoga* ordeni.[124]

Personas lietā ir salīdzinoši pavisā norāde par Augusta Eglīša "vēlētajiem" amatiem. Norādīts, ka viņš kopš 1917. gada bijis ievēlēts pilsētas padomē, rajona komitejā, pilsētas komitejā, PSKP novada komitejā; tāpat bijis LKP CK locekļa kandidāts un loceklis (attiecīgi Baku, Novosibirskā, Smolenskā, Saratovā, Svobodnajā, Rīgā). [125]

1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka nav bijis tiesāts un nav bijuši partijas sodi.[126] Spriežot pēc citīvet pieejamās informācijas, vēl 1949. gada 20. janvārī situācija būtiski mainījās pēc tam, kad LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, kā arī PSRS iekšlietu ministrs Sergejs Kruglovs un pat PSKP CK sekretārs Georgijs Maļeņkovs saņēma pirmo sūdzību par Augustu Eglīti, kurā "vecie iekšlietu ministrijas darbinieki", kuriem "dārgs katra, pat ierindas čekista gods un labā slava" sūdzās par "amorālu uzvedību un noziedzīgiem gājieniem, kas nāk no čekista ar sirnu galvu, ar ģenerāļa uzplēciem", proti, sūdzībām par sakaru ar iekšlietu ministrijas ārsti, kas vecočekistuprāt esot "sieviete kas tā vai citādi tirgo savu ķermeni"; rezultātā bija izteikts brīdinājums, bet pēc kārtējās denunciacijas šajā lietā par ministru, kas staigājot "kā līgavanis, kā kāds *pārbriedis skaistulis* balzaka vecumā – nokrāsojis sev matus zeltītu salmu krāsā un atklāti dzīvo ar savu mīļāko", 1950. gada 25. augustā – stingrais rājiens, un tad arī sekoja atbrīvošana no amata, kas personas lietā atspoguļota kā pensionēšanās un vēlāk arī slimība.[127]

LKP CK biroja nolēmums, kas pamatots ar 1950. gada 20. oktobra protokolu Nr. 146, §24 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, paredz atbrīvot Eglīti no LPSR iekšlietu ministra pienākumiem sakarā ar pensionēšanos un iecelt viņa vietā Albertu Sieku.[128] LKP CK plēnuma nolēmums, kas pamatots ar 1951. gada 24. aprīļa protokolu Nr. VIII, §3 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, paredz atbrīvot Eglīti no LKP CK biroja locekļa kandidāta amata sakarā ar slimību un pensionēšanos.[129]

Personas lietā Augusts Eglītis faktiski nav sniedzis ziņas par ģimeni. 1944. gada marta izziņā norādīts, ka ir precējies.[130] 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minēts, ka ir Augusts Eglītis ir precējies un ir meita.[131]

1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā Augusts Eglītis norādījis, ka pārzina tikai krievu un latviešu valodu[132] un ka viņam nav zinātnisko darbu, grādu vai izgudrojumu.[133] Tāpat no personas lapas uzzinām, ka Augusts Eglītis nav bijis ārzemēs, arī Otrā pasaules kara laikā.[134]

Atsevišķu personas lietā ietvertu dokumentu saturs demonstrē to veidotāju izglītību. Piemēram, izziņā norādīts, ka Augusts Eglītis ir dzimis vietā "Malo-Gans" (Мало-Ганс), kas atrodies Stolbinas (domāta Stalbe) pagastā.[135]

Augusts Eglītis mira 1966. gada 10. oktobrī. Viņa nāves sakarā "biedru grupa" publicēja laikrakstā *Cīņa* nelielu ieskatu "uzticīga partijas biedra" dzīves gaitās. No mazās publikācijas uzzinām, ka pēc "pensionēšanās" 1951. gadā Augusts Eglītis "būdam pensionārs" [...] "aktīvi piedalījās sabiedriskajā dzīvē". Daudz vairāk par šo dzīves posmu nekrologā neatspoguļo, norādot, ka Eglītis miris "pēc grūtas slimības". Atšķirībā no, piemēram, Longina Avdjukeviča nāvei veltītajām ziņām šeit nav minēts par izvadīšanu un apbērešanu.[136]

[1] Šeit un turpmāk, norādot Latvijas Komunistiskās partijas institūciju vai amatu, būs izmantots Latvijas Komunistiskās partijas pēdējā nosaukuma akronīms.

[2] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l. (Augusta Eglīša LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta). Visi dokumenti lietā ir krievu valodā, izņemot divu veidlapu galvas ar LKP CK biroja nolēmumiem, kas ir gan krievu, gan latviešu valodā.

[3] Šeit un turpmāk, norādot uz dalību Padomju Savienības Komunistiskajā partijā, būs izmantots pēdējā šīs partijas nosaukuma akronīms.

[4] Sk., piemēram, Петров, Никита. *Кто руководил органами госбезопасности, 1941–1954: Справочник*. Москва: Международное общество «Мемориал», «Звенья», 2010, с. 950.

[5] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l. (Vidzemes, Cēsu apriņķis, Straupes draudze, 1896), 27. lp.

[6] Baznīcas grāmatā, kurā ieraksts pamatā veikts krievu valodā, uzvārds kirilicā pierakstīts – "Эглитъ", bet uzvārda rakstība latīņu alfabēta burtiem – "Eglight". LKP CK nomenklatūras personas lietā uzvārds atveidots – "Эглит", tomēr latviešu valodā šāda uzvārda atveide parasti ir "Eglītis". Minētais ievērots arī presē, publicējot informāciju par Augustu Eglīti. Sk., piemēram, "368. Jēkabpils vēlēšanu apgabala vēlēšanu komisijas PSRS Augstākās Padomes Tautību Padomes vēlēšanām lēmums par biedra Augusta Pēterā dēla Eglīša reģistrēšanu par deputātu kandidātu Tautību Padomei", *Cīņa*, Nr. 11, 1946, 13. janvāris, 2. lpp.; "PSRS Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par Latvijas PSR lauksaimniecības, rūpniecības, zinātnes, kultūras un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeņiem un medaļām", *Cīņa*, Nr. 127, 1946, 2. jūnijs, 1. lpp.; "Augusts Eglītis", *Cīņa*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp.

[7] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.

[8] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.

[9] *Malo-Roop* lietota gan baznīcas grāmatā (LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.), gan arī presē, piemēram, "Behgļu sazināšanās", *Latweeschu Behgļu Apgahdaschanas Zentralkomitejas Siņojums*, Nr. 5, 1916, 4. (17.) februāris, 38. lpp. Mazstraupe saukta arī *Klein-Roop* un *Malo-Roop*.

[10] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. (1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapa).

[11] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp. (1949. gada 15. oktobra autobiogrāfija).

[12] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.

[13] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp.

[14] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.

[15] Presē pieejamā informācija sniedz informāciju par Juri Prauliņu, kas dzimis 1869. gada 1. oktobrī, miris 1939. gada 26. februārī, izvadīts no Mazstraupes *Kokpriekšiem*, apbedīts Straupes draudzes kapos (*Brīvā Zeme*, Nr. 49, 1939, 28. februāris, 8. lpp.). Jurim Prauliņam saskaņā ar Centrālās zemes ierīcības komitejas 1922. gada 17. februāra plenārsēdē (protokols Nr. 384, p. 2) lemto Valmieras apriņķa Mazstraupes pagastā no 1922. gada 9. oktobra (prot. Nr. 86) piešķirta visa *Koprenu* māja. "Galīgi piešķirtās zemes", *Zemes Ierīcības Vēstnesis*, Nr. 33, 1922, 7. aprīlis, 28. lpp.

[16] Vārds grūti salasāms.

[17] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.

[18] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.

[19] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 7. lp. (1946. gada 7. marta autobiogrāfija).

[20] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp.

[21] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.

[22] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.

[23] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 13. lp. (1945. gada 22. novembra raksturojums, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par PSRS Augstākās Padomes deputātu un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[24] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 14. lp. (raksturojuma noraksts par LPSR iekšlietu tautas komisāru, kur paraksta vietā norādīts LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

- [25] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp.
- [26] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.
- [27] LVVA, 235. f., 12. apr., 125. l., 27. lp.
- [28] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [29] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 13. lp. (1945. gada 22. novembra raksturojumā, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par PSRS Augstākās Padomes deputātu un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [30] *Brīvā Zeme*, Nr. 49, 1939, 28. februāris, 8. lpp.
- [31] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse, 5. lp.
- [32] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse, 5. lp.
- [33] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 15. lp. (Славина, К. "Август Петрович Эглит", *Советская Латвия* (Sovetskaja Latvija), Nr. 17 (390), 1946, 20. janvāri).
- [34] Slavina, K. "Augusts Eglītis", *Сіпа*, Nr. 25, 1946, 31. janvāris, 2. lpp.
- [35] Sk., piemēram, Петров, Никита. *Кто руководил органами госбезопасности, 1941–1954: Справочник*. Москва: Международное общество «Мемориал», «Звенья», 2010, с. 950.
- [36] Nikolajs Kropotkins (1872–1937). Augsta Eglīša minētā laika posmā Nikolajs Kropotkins pildīja sākumā Kurzemes vicegubernatora (1907–1912) un tad Vidzemes vicegubernatora (1912–1915) amatus. "Miris kņazs N. Kropotkins", *Jaunākās Ziņas*, Nr. 236, 1937, 18. oktobris, 3. lpp.
- [37] Šāds apzīmējums lietots 1949. gada 15. oktobra autobiogrāfijā (LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp.). Siguldas muiža un tajā ietilpstošā Siguldas Jaunā pils.
- [38] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [39] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.
- [40] Žagars, E. "Vidienas revolucionāri stāsta..." *Padomju Jaunatne*, Nr. 58, 1967, 22. marts, 2. lpp. Par Latvijas sociāldemokrātiskās partijas Vidienes organizāciju un tas centru Valmieru sk. vairāk, piemēram, "Valmierai 700 gadi. No vēstures", *Dzimtenes Balss*, Nr. 38, 1983, 22. septembris, 4. lpp., Paegle, A. "Vidienā liesma neapdzisa", *Сіпа*, Nr. 143, 1971, 19. jūnijs, 2. lpp., Žagars, E. "Vidienas revolucionāri stāsta..." *Padomju Jaunatne*, Nr. 58, 1967, 22. marts, 2. lpp., Cimermanis, S. "Republikas pilsētās un laukos. Darbs brīvdabas muzejā", *Сіпа*, Nr. 168, 1952, 14. jūlijs, 4. lpp., Paegle, Alberts. "Partijas Vidienas organizācijas «Liesmas» tipogrāfija", *Сіпа*, Nr. 7, 1949, 9. janvāris, 3. lpp.
- [41] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 15. lp. (Славина, К. "Август Петрович Эглит", *Советская Латвия* (Sovetskaja Latvija), Nr. 17 (390), 1946, 20. janvāri).
- [42] Slavina, K. "Augusts Eglītis", *Сіпа*, Nr. 25, 1946, 31. janvāris, 2. lpp.
- [43] Kārlis Ratnieks, Kārļa dēls (segvārds Uģis), dzimis 1894. gada 2. februārī Jeru pagastā (Biezis, G. "Atmiņu apgaidā. PSRS – 50", *Zvaigzne*, Nr. 8, 1972, 20. aprīlis, 10. lpp.) mācījies Valmieras skolotāju seminārā, strādājis par skolotāju, 1910. gadā kļuvis par Latvijas sociāldemokrātiskās partijas biedru un darbojas Rīgas organizācijā, vēlāk Vidienas organizācijā. Ievērojot minēto, viņa stāžs PSKP skaitās no 1910. gada. Līdz iesaukšanai Krievijas Impērijas kara dienestā 1916. gadā darbojas kā propagandists. Piedalās 1917. gada Februāra revolūcijā un Oktobra apvērsumā, vēlāk arī Krievijas pilsoņu karā, tad arī darbojas čekas struktūrās. Divdesmito gadu beigās, trīsdesmitajos gados apgūst marksismu-ļeņinismu, strādā PSKP amatos dažādās struktūrās. Pēc Otrā pasaules kara. Miris 1982. gada 10. aprīlī ("K. Ratnieks", *Сіпа*, Nr. 87, 1982, 15. aprīlis, 4. lpp.).
- [44] Kārļa Ratnieka atmiņās 1915. gads saistīts ar piedalīšanos Vidienas organizācijas rīkotajā konferencē un tai sekojošajam arestam. Biezis, G. "Atmiņu apgaidā. PSRS – 50", *Zvaigzne*, Nr. 8, 1972, 20. aprīlis, 10. lpp.
- [45] Slavina, K. "Augusts Eglītis", *Сіпа*, Nr. 25, 1946, 31. janvāris, 2. lpp.
- [46] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [47] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 14. lp. (raksturojuma noraksts par LPSR iekšlietu tautas komisāru, kur paraksta vietā norādīts LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [48] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.
- [49] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [50] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [51] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp.
- [52] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp. otra puse.
- [53] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [54] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [55] Atbilstoši presē pieejamajai informācijai Augusts Eglītis Krievijas pilsoņu kara gados "bija atsevišķā artilērijas divizionā kara komisārs". "Augusts Eglītis", *Сіпа*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp.
- [56] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [57] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [58] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [59] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [60] Atbilstoši presē pieejamajai informācijai Augusts Eglītis bija "2. Petrogradas sarkangvardu [...] vienības sakaru priekšnieks". "Augusts Eglītis", *Сіпа*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp. Līdzīga informācija sniegta arī citviet, piemēram, Петров, Никита. *Кто руководил органами госбезопасности, 1941–1954: Справочник*. Москва: Международное общество «Мемориал», «Звенья», 2010, с. 950.
- [61] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp. otra puse.
- [62] Atbilstoši presē pieejamajai informācijai Augusts Eglītis bija "1. latviešu vienības sakaru priekšnieks". "Augusts Eglītis", *Сіпа*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp.
- [63] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 5. lp. otra puse.
- [64] 1949. gada 14. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā lietots saīsinājums "feldda[a]" precizēta atbilstoši Петров, Никита. *Кто руководил органами госбезопасности, 1941–1954: Справочник*. Москва:

Международное общество «Мемориал», «Звенья», 2010, с. 950.

[65] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.

[66] Autobiogrāfijā lietotais saīsinājums "feļddaja" precizēta atbilstoši Петров, Никита. *Кто руководил органами госбезопасности, 1941–1954: Справочник*. Москва: Международное общество «Мемориал», «Звенья», 2010, с. 950.

[67] Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā (PSRS) Strādnieku fakultātes bija organizētas, lai dotu iespēju sagatavoties studijām augstskolā.

[68] Kopš 1938. gada akadēmija pārdēvēta Ļeņina vārdā. Kopš 1994. gada Krievijas Federācijas Aizsardzības ministrijas Kara universitāte.

[69] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.

[70] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.

[71] "Kaŗa-politiskā akadēmijas izlaidums Krievijā", *Latvijas Kareivis*, Nr. 172, 1926, 6. augusts, 2. lpp.

[72] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp.

[73] "Kaŗa-politiskā akadēmijas izlaidums Krievijā", *Latvijas Kareivis*, Nr. 172, 1926, 6. augusts, 2. lpp.

[74] "Ārvalstu militārā dzīve. Jaunākais sarkanarmijā", *Latvijas Kareivis*, Nr. 87, 1930, 15. aprīlis, 2. lpp.

[75] "Jauni kaŗa akademiķi sarkanarmijā", *Latvijas Kareivis*, Nr. 99, 1930, 4. maijs, 1. lpp.

[76] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp.

[77] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 13. lp. (1945. gada 22. novembra raksturojums, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par PSRS Augstākās Padomes deputātu un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[78] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 14. lp. (raksturojuma noraksts par LPSR iekšlietu tautas komisāru, kur paraksta vietā norādīts LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[79] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp.

[80] Atbilstoši presē pieejamajai informācijai Augusts Eglītis bija "Novosibirskas novada un Smolenskas apgabala milicijas pārvalžu politisko nodaļu priekšnieku un leTK [Iekšlietu tautas komisariāta] Saratovas apgabala pārvaldes politiskās nodaļas priekšnieku." "Augusts Eglītis", *Ciŗņa*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp.

[81] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp.

[82] Atbilstoši PSRS iekšlietu tautas komisāra 1937. gada 25. jūlija pavēlei Nr. 1249 piešķirta milicijas kapteiņa pakāpe tobrīd Saratovas apgabalā strādājošajam Augustam Eglītim. Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[83] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.

[84] Ievērojams, ka vēl 1930. gadā presē pieejamas ziņas par politisko nodaļu ietekmi uz dzelzceļa darbu, "vedot asu cīņu ar dzelzceļa administrāciju" un faktiski pārņemot dzelzceļa vadību. Šajā pašā laikā par Rjazanaņas-Urālu dzelzceļu politiskā nodaļa esot ziņojusi, ka "vairāki komūnisti ierodoties darbā galīgi piedzērušies un bieži pavisam neierodoties darbā". "Uz Krievijas dzelzceļiem uzsākušas rosīgu darbību politiskās nodaļas", *Jaunais Ceļš*, Nr. 27, 1933, 30. septembris, 3. lpp.

[85] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp. otra puse.

[86] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp. otra puse.

[87] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp. otra puse.

[88] Atbilstoši presē pieejamajai informācijai: "1940. gadā, kad Latvijā tika atjaunota padomju vara, viņš strādāja par Latvijas dzelzceļa milicijas nodaļas priekšnieku. Lielā Tēvijas kara gados A. Eglītis strādāja tādā pašā amatā Gorkijā un Svobodnijā (Amūras apgabals)." "Augusts Eglītis", *Ciŗņa*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp.

[89] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1. lp. (papildinājums kadru uzskaites personas lapai).

[90] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 6. lp. otra puse.

[91] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.

[92] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 21. lp. otra puse (1944. gada 7. aprīļa raksturojums, ko parakstīja LPSR iekšlietu tautas komisāra vietnieks Alberts Sieks).

[93] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1943. gada 30. septembra dekrēts. Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[94] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 11. lp. (1944. gada 6. maija raksturojums, ko parakstīja LKP CK sekretārs K. Ozoliņš).

[95] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 12. lp. (LPSR Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru daļas priekšnieka O. Augusta parakstīts raksturojums, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par LPSR iekšlietu tautas komisāru).

[96] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 13. lp. (1945. gada 22. novembra raksturojumā, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par PSRS Augstākās Padomes deputātu un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[97] LPSR Augstākās Padomes pirmā sasaukuma III sesijas apstiprināto LPSR Augstākās Padomes Prezidija II un III sesijas starplaikā pieņemto svarīgāko dekrētu starpā, kas publicēti vien 1945. gada 9. februārī, ir arī 1944. gada 22. augusta 15. "Dekrēts par b. Eglīša, Augusta Pēterā d., iecelšanu par Latvijas PSR iekšlietu tautas komisāru" un 16. "Dekrēts par b. Novika, Alfonsa Andreja d., iecelšanu par Latvijas PSRS Valsts Drošības tautas komisāru". *Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Ziņotājs*, Nr. 7, 1945, 9. februāris, 2. lpp.

[98] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 20. lp.

[99] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1. lp.

[100] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[101] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse, 5. lp. otra puse.

[102] Izpratnei par Augusta Eglīša veikumu der iepazīties ar Augusta Eglīša viedokli par PSRS okupāciju un tiem, kas pret to pretojas. "Nodrošināt latviešu tautai mierīgu darbu un drošību", *Ciŗņa*, 1945, 12. septembris, 2. lpp.

[103] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 13. lp. (1945. gada 22. novembra raksturojums, kas sagatavots Augusta Eglīša virzībai par PSRS Augstākās Padomes deputātu un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

- [104] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1945. gada 12. maija dekrēts. Sk. [nkvd.memo.ru](#)
- [105] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1944. gada 3. novembra dekrēts; apbalvojums piešķirts par izdienu. PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1945. gada 31. maija dekrēts. Sk. [nkvd.memo.ru](#)
- [106] PSRS Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par medaļas *Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.-1945. g.* nodibināšanu, ko parakstīja priekšsēdētājs Mihails Kaļiņins un sekretārs Aleksandrs Gorkins 1945. gada 9. maijā. "PSRS Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par medaļas «Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.–1945. g.» nodibināšanu, *Latvijas PSRS Augstākās Padomes Prezidija Ziņotājs*, Nr. 84, 1945, 11. maijs, 1. lpp.
- [107] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 13. lp.
- [108] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 14. lp. (raksturojuma noraksts par LPSR iekšlietu tautas komisāru, kur paraksta vietā norādīts LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [109] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 14a lp., 14b lp. (publikācijas vieta nav precizēta).
- [110] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 15. lp. (Славина, К. "Август Петрович Эглит", *Советская Латвия* (Sovetskaja Latvija), Nr. 17 (390), 1946, 20. janvāri).
- [111] Slavina, K. "Augusts Eglītis", *Cīņa*, Nr. 25, 1946, 31. janvāris, 2. lpp.
- [112] Slavina, K. "Augusts Eglītis", *Cīņa*, Nr. 25, 1946, 31. janvāris, 2. lpp.
- [113] Krastiņa, A. "Augusts Eglītis", *Padomju Jaunatne*, Nr. 24, 1946, 1. februāris, 2. lpp.
- [114] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1., 16.–17. lp. (Augusts Eglītis, Pētera dēls; tēlainis apraksts).
- [115] Zazītis, N. "Republika gatavojas vēlēšanām. Deputāta kandidāts Viesītē", *Cīņa*, Nr. 21. 1946, 26. janvāris, 1. lpp.
- [116] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1., 18. lp. (1946. gada 22. oktobra raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [117] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1., 18. lp.
- [118] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1., 19. lp. (raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [119] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 2. lp.
- [120] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1946. gada 31. maija dekrēts.
- [121] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 2. lp.
- [122] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1949. gada 24. augusta dekrēts.
- [123] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 1., 4. lp. otra puse.
- [124] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1950. gada 20. jūlija dekrēts. Sk. [nkvd.memo.ru](#)
- [125] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [126] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp. otra puse.
- [127] Sk. plašāk Lipša, Ineta. "Privātās dzīves uzraudzība un kontrole LPSR (1944–1953), izmantojot valsts represīvos mehānismus", *Totalitārisma sabiedrības kontrole un represijas*, autoru kolektīvs K. Jarinovskas zinātniskajā redakcijā, VDK zinātniskās izpētes komisijas raksti, 1. sēj. Rīga: LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts, 2016, 449.–453. lpp.
- [128] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 9. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas pamatots ar 1950. gada 20. oktobra protokolu Nr. 146, §24 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [129] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 10. lp. (LKP CK plēnuma nolēmums, kas pamatots ar 1951. gada 24. aprīļa protokolu Nr. VIII, §3 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [130] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 20. lp.
- [131] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp. otra puse.
- [132] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 4. lp.
- [133] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp.
- [134] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 3. lp. otra puse.
- [135] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 20. lp.
- [136] "Augusts Eglītis", *Cīņa*, Nr. 239, 1966, 13. oktobris, 3. lpp.

Saisītās ziņas:

- Gints Zelmenis: 20. gadsimta astoņdesmito gadu «nepolitiskie» noziegumi okupētajā Latvijā un Valsts drošības komiteja 28.11.2017
- Ineta Lipša: Valsts drošības komiteja valsts akciju sabiedrības «Intūrists» operatīvajā vadībā (1957-1992) 27.11.2017
- Publicēta informācija par Ivara Godmaņa sadarbības fakta ar VDK pazudušās tiesas lietas meklēšanu 27.11.2017
- Aldis Daugavvanags: Čekas loma kontrabandas izmeklēšanā (1945-1985). Atsevišķu piemēru analīze. 25.11.2017
- Linards Muciņš: Nošaušana sevišķā kārtībā - PSRS noziegums pret ius cogens normām. Liepājas «Zilā brīnuma» piemērs. 21.11.2017
- Tiesiskais skatpunkts: Latvijas Republikas informācijas atklātības kods un VDK dokumenti. 20.11.2017
- Kā bija jāvervē čekas aģentus? PSRS Valsts drošības komitejas instrukcija. 16.11.2017
- Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfonas Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 17.10.2017
- Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Jāņa Vēvera Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 13.09.2017
- Ieskats LPSR iekšlietu un valsts drošības ministra Nikolaja Kovaļčuka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 20.08.2017
- Ieskats LPSR iekšlietu ministra Mihaila Drozda Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 15.08.2017
- Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Jāņa Broliša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru

12/21/2017

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Jura Augusta Eglīša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats

lietā 22.07.2017

leskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Ivana Zujāna Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru

lietā 11.04.2017

leskats LPSR VDK priekšsēdētāja Longina Avdjukeviča Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru

personas lietā 30.03.2017

leskats LPSR iekšlietu ministra un VDK darbinieka Bruno Šteinbriķa LKP CK personas kadru lietā 22.03.2017

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Vladimira Sējas LKP CK nomenklatūras lietas apskats 16.03.2017

leskats LPSR Valsts drošības komitejas priekšsēdētāja Borisa Pugo LKP CK personas lietā 28.02.2017

Tweet

Patīk 0

Ieteikt

